

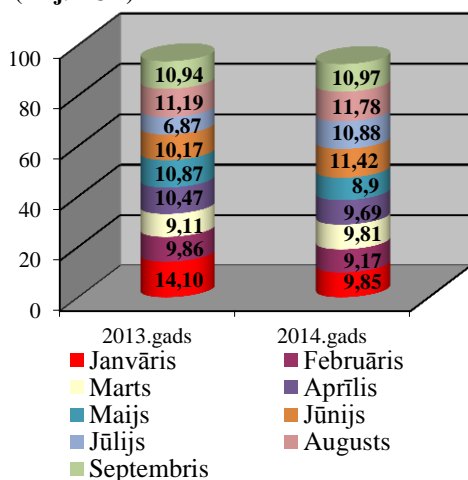
Alkohola aprite 2014. gada 9 mēnešos

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem

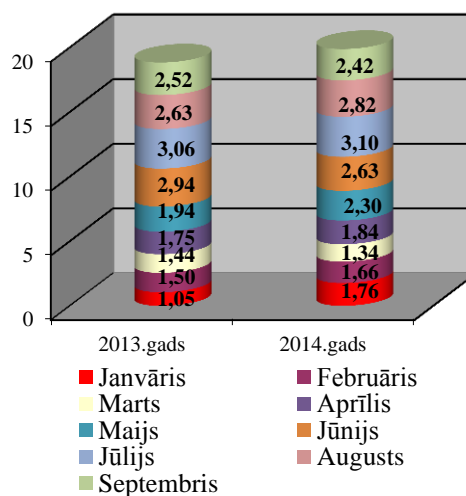
2014.gada deviņos mēnešos akcīzes nodoklis par alkoholiskajiem dzērieniem (neieskaitot alu) iekasēts **92,47 milj. EUR** apmērā, kas ir par 1,12 milj. EUR jeb 1,2% mazāk kā 2013.gada attiecīgā periodā, savukārt par alu 2014.gada deviņos mēnešos iekasēti **19,87 milj. EUR**, kas ir par 1,04 milj. EUR vairāk nekā 2013.gada deviņos mēnešos.

1.attēls

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem (bez alus) (milj. EUR)

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alu (milj. EUR)

2. Alkoholisko dzērienu apritē iesaistītie komersanti

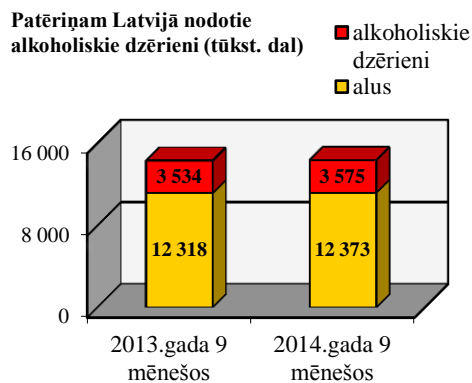
2014.gada septembra beigās:

- 173 komersantiem bija 197 spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai, no tiem 44 komersantiem ir spēkā esošas licences ar atvieglotiem nosacījumiem – mazie alkoholisko dzērienu ražotāji, kuri ražo vīnu, raudzētos dzērienus vai pārējos alkoholiskos dzērienus no savā īpašumā vai valdījumā esošajos dārzos un dravās iegūtajiem produktiem vai savvaļā augošiem augiem Alkoholisko dzērienu aprites likumā noteikto limitu ietvaros;
- 46 komersantiem bija spēkā licences reģistrēta nosūtītāja darbībai;
- 3 komersantiem bija spēkā esošas licences reģistrēta saņēmēja darbībai;
- 230 komersantiem bija spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai;
- 4 228 komersantiem – spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai un 159 spēkā esošas licences alus mazumtirdzniecībai.

3. Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni

Viens no būtiskākajiem rādītājiem, kas vistiešākā veidā ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā, ir alkoholisko dzērienu apjoms, kas nodots patēriņam Latvijā, un to struktūra, ņemot vērā piemērojamās akcīzes nodokļa likmes.

2. attēls

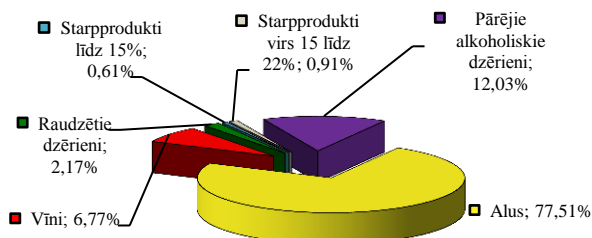

2014.gada deviņos mēnešos patēriņam Latvijā nodotais alkoholisko dzērienu apjoms salīdzinot ar pērnā gada deviņiem mēnešiem **pieaudzis par 1%**, alus apjoms saglabājies **aptuveni pērnā gada līmenī**. Kopumā patēriņam Latvijā nodoti 3 575 tūkst. dal alkoholisko dzērienu un 12 373 tūkst. dal alus.

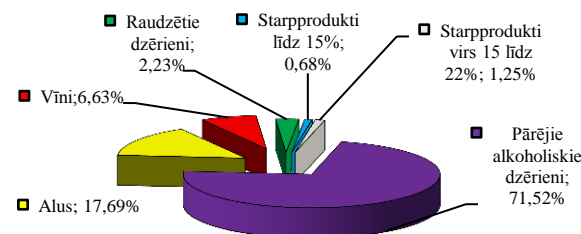
Detalizētu sadalījumu pa alkoholisko dzērienu veidiem un to izmaiņām šī un iepriekšējā gada deviņos mēnešos skatīt *4.pielikuma 1.tabulā*.

3.attēls

Kopējā alkoholisko dzērienu struktūra (% no patēriņam Latvijā nodotā) 2014.gada 9 mēnešos

Akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūra (% no EUR) 2014.gada 9 mēnešos

Kopējā patēriņam Latvijā nodoto alkoholisko dzērienu **struktūrā** 2014.gada deviņos mēnešos vislielāko daļu sastāda alus (78%), savukārt degvīna un pārējo „spirtoto” (3.attēlā – pārējo alkoholisko dzērienu) īpatsvars kopējā alkohola patēriņa struktūrā aizņem 12%, taču būtiski augstākās nodokļa likmes dēļ akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūrā šai grupai ir dominējošā loma nodrošinot 72% no ieņēmumiem.

Informāciju par lielākajiem komersantiem, kuri 2014.gada deviņos mēnešos patēriņam Latvijā nodevuši alkoholisko dzērienus un alu skatīt *7.pielikumā*.

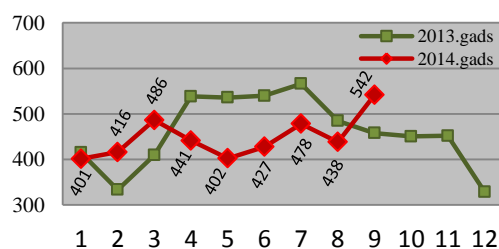
2014.gada deviņos mēnešos Latvijas patērētāju vidū populārākos alkoholiskos dzērienus un alu skatīt *8. pielikumā*.

4. Alkoholisko dzērienu ražošana

2014.gada deviņos mēnešos alkoholisko dzērienu ražošana tika veikta 57 akcīzes preču noliktavās, kurās saražoti 4 032 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 6% mazāk** kā 2013.gada deviņos mēnešos. Lielākais ražošanas apjomu kritums vērojams raudzēto dzērienu grupā, kas pamatā ietekmēja kopējo apjomu samazinājumu (skat. *4. pielikuma*

4.attēls

Saražotie alkoholiskie dzērieni (tūkst.dal)

1.tabulu), un skaidrojams ar to, ka viens no lielākajiem Latvijas raudzēto dzērienu ražotājiem pērnā gada nogalē pārcēlis šo dzērienu ražošanu uz citu ES dalībvalsti.

Tai pat laikā turpina attīstīties Latvijas mazie alkoholisko dzērienu ražotāji, t.i. komersanti, kam ir spēkā esošas licences ar atvieglotiem nosacījumiem, - tie kopumā 2014.gada deviņos mēnešos saražojusi 5,6 tūkst. dal alkoholiskos dzērienus, kas ir par 6% vairāk nekā 2013.gada deviņos mēnešos, un 97% no mazajās ražotnēs saražotā apjoma veido raudzētie dzērieni.

Alus ražošana **2014.gada deviņos mēnešos** veikta 27 akcīzes preču noliktavās un kopumā saražoti 8 003 tūkst. dal alus, kas ir **par 34% mazāk**, kā 2013.gada deviņos mēnešos (skat. *5.pielikuma 1.tabulu*).

Alus ražošanas apjomi Latvijā ievērojami samazinājušies, jo viens no iepriekšējo gadu lielākajiem alus ražotājiem ievērojami samazinājis alus ražošanas apjomus, daļu ražošanas pārceļot ārpus Latvijas.

Patstāvīgo mazo alus darītavu darbība ir jau ilggadēja un ar salīdzinoši nozīmīgu ietekmi uz alus ražošanas apjomiem Latvijā. Patstāvīgās mazās alus darītavas statuss 2014.gada septembra beigās bija 25 komersantiem un no kopējā Latvijā 2014.gada deviņos mēnešos saražotā alus apjoma mazajās alus darītavās saražoti 23%. Šogad šis īpatsvars ir krasi pieaudzis (pērn bija 13%) saistībā ar alus ražošanas politikas izmaiņām vienā no lielākajiem alus ražotājiem Latvijā. Taču arī bez šī apstākļa kopumā mazajās alus darītavās saražotā alus apjomi kāpj – šī gada deviņos mēnešos mazajās alus darītavās saražotā alus daudzums (1 838 tūkst. dal) par 17% pārsniedz 2013.gada deviņu mēnešu datus.

5. Alkoholisko dzērienu ievēšana Latvijā

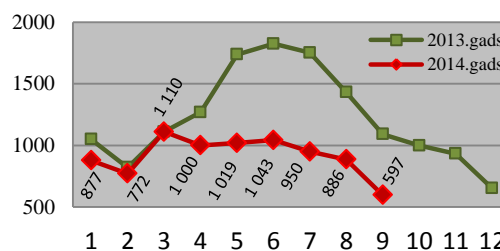
2014.gada deviņos mēnešos Latvijā importēti un no citām ES dalībvalstīm ievesti 9 449 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 14% vairāk** kā 2013.gada attiecīgajā periodā (skat. *4.pielikuma 1.tabulu*).

Alus 2014.gada deviņos mēnešos Latvijā kopumā importēts/ievests 6 437 tūkst. dal apjomā, kas ir **par 55% vairāk** kā 2013.gada deviņos mēnešos (skat. *5.pielikuma 1.tabulu*), un šis krasais kāpums ir ciešā sasaistē ar Latvijā ražotā alus apjomu sarukumu. Lielākā daļa – 5 633 tūkst. dal jeb 88% alus tiek ievesta no kaimiņvalstīm – Lietuvas un Igaunijas (skat. *5.pielikuma 1.tabulu*).

Jāatzīmē, ka lielākā daļa alkoholisko dzērienu Latvijā tiek importēti/ievesti, izmantojot akcīzes preču noliktavas. Akcīzes preču noliktavās ievesto, tai skaitā importēto, preču apjomu izmaiņas tiešā veidā neietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus, jo tie lielākoties tiek saņemti un uzglabāti atliktā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, kā

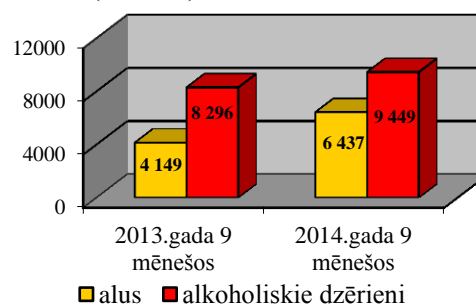
5.attēls

Saražots alus (tūkst.dal)

6.attēls

Latvijā ievestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)

arī liela daļa dzērienu no akcīzes preču noliktavām atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā tiek pārvietoti uz citām ES dalībvalstīm vai eksportēti.

6. Alkoholisko dzērienu nosūtīšana uz ES dalībvalstīm un eksportam

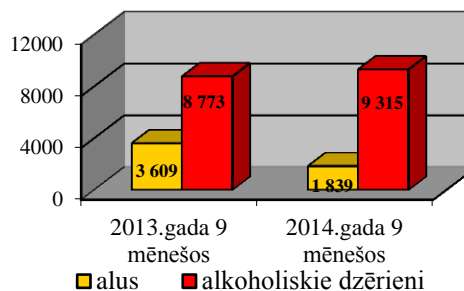
7. attēls

Kopumā **2014.gada deviņos mēnešos** no Latvijas izvesti 9 315 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 6% vairāk** kā 2013.gada attiecīgajā periodā (skat. *4.pielikuma 2.tabulu*). No tiem 87% eksportēti, galvenokārt uz Krieviju un ASV, 13% nosūtīti uz citām ES dalībvalstīm, no tā lielākais apjoms nosūtīts uz Igauniju un Lietuvu.

Pārējie alkoholiskie dzērieni un vīni sastāda lielāko daļu no alkoholisko dzērienu apjoma, kas izvests uz trešajām valstīm, savukārt uz ES dalībvalstīm lielākoties tiek vesti pārējie alkoholiskie dzērieni un raudzētie dzērieni.

Alus **2014.gada deviņos mēnešos** no Latvijas izvests 1 839 tūkst. dal apjomā un, salīdzinot ar 2013.gada deviņiem mēnešiem, šis apjoms krities par 49%. **2014.gada deviņos mēnešos** alus no Latvijas pārsvarā tiek izvests uz ES dalībvalstīm, 84% no kopējā izvestā alus apjoma izvesti uz Igauniju un Lietuvu.

No Latvijas izvestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)

7. Spirta aprite

Latvijā spirta aprite tiek stingri reglamentēta saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību, kas paredz arī ierobežotu spirta apritē iesaistīto personu loku. Etilspirta ražošanu šī gada deviņos mēnešos veikuši trīs komersanti, etilspirta ievēšanu no citām valstīm 2014.gada deviņos mēnešos veikuši četri komersanti – alkoholisko dzērienu ražotāji.

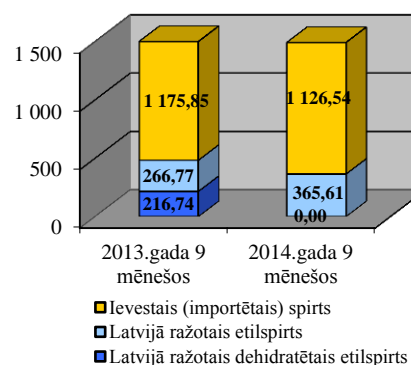
Faktiski visa spirta aprite Latvijā notiek atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, tādēļ akcīzes nodokļa ieņēmumus tiešā veidā tā neietekmē. Detalizētus spirta aprites rādītājus skatīt *6. pielikumā*.

8.attēls

2014.gada deviņos mēnešos Latvijā saražots etilspirts 366 tūkst. dekalitru absolūtā alkohola (dal a/a) apjomā, kas ir par 118 tūkst. dal a/a jeb **24% mazāk** kā 2013.gada attiecīgajā periodā, jo šogad vairs netiek veikta dehidratētā spirta ražošana.

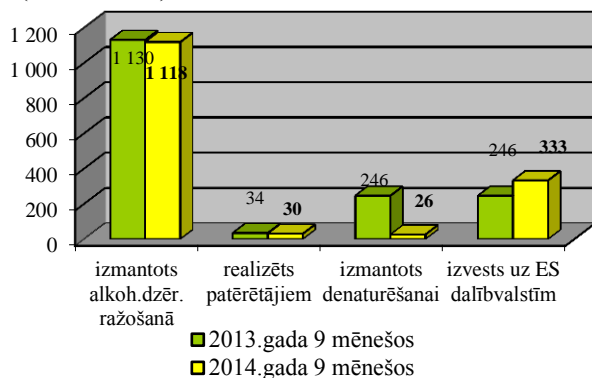
2014.gada deviņos mēnešos no Krievijas un vairākām ES valstīm Latvijā ievests etilspirts 1127 tūkst. dal a/a apjomā, un šis rādītājs salīdzinot ar 2014.gadu krities par 4%.

Latvijā apritē esošā etilspirta izcelsme (tūkst. dal a/a)

9.attēls

**Latvijā pieejamā etilspirta izlietojums
(tūkst. dal a/a)**

No kopējā 2014.gadā valstī pieejamā etilspirta apjoma – 1 620 tūkst. dal a/a (krājumi gada sākumā + saražots + ievests Latvijā):

- **70%** izmatoti alkoholisko dzērienu ražošanā un šis apjoms, salīdzinot ar 2014.gadu, samazinājies par 1%;
- **21%** etilspirta izvests no Latvijas un šis rādītājs, salīdzinot ar 2013.gadu, ir pieaudzis par 35%;
- **2%** izmantoti denaturēšanā un šis apjoms ir par 89% mazāk kā 2013.gada

deviņos mēnešos. Gandrīz viss (91%) 2014.gada deviņos mēnešos saražotais denaturētā spirta apjoms ir daļēji denaturētais spirts (ar 4% benzīna piedevu), kas tiek izvests uz kaimiņvalstīm;

– savukārt citiem spirta patērētājiem nodotais etilspirta apjoms, salīdzinot ar 2013.gadu, ir samazinājies par 12%, kas kopējā izlietojumā sastāda **2%**.

Vienlaikus, salīdzinājumā ar 2014.gada janvāra sākumu, par 19% ir samazinājies etilspirta krājumu daudzums septembra beigās.

Karlovska 67120165

Analītiskajā materiālā un pielikumos apkopota informācija no VID informācijas sistēmās iesniegtajiem pārskatiem uz datu apkopošanas brīdi. Informācija turpmākajās publikācijās var tikt precizēta.